

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NGUYỄN THÀNH CÔNG

**KINH NGHIỆM XÂY DỰNG VÀ ĐẠT CHUẨN
NÔNG THÔN MỚI CỦA XÃ PHỒNG LÁI,
HUYỆN THUẬN CHÂU, TỈNH SƠN LA**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NGUYỄN THÀNH CÔNG

**KINH NGHIỆM XÂY DỰNG VÀ ĐẠT CHUẨN
NÔNG THÔN MỚI CỦA XÃ PHÔNG LÁI,
HUYỆN THUẬN CHÂU, TỈNH SƠN LA**

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số: 8 62 01 18

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: GS TS. NGUYỄN DUY HOAN

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa từng được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 02 năm 2019

Tác giả

Nguyễn Thành Công

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn thầy giáo hướng dẫn khoa học GS.TS Nguyễn Duy Hoan đã tận tình giúp đỡ, hướng dẫn tôi trong quá trình thực hiện luận văn và hoàn thành luận văn. Để hoàn thành bản luận văn này tôi xin trân trọng cảm ơn Khoa sau đại học trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu viết luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn tới tập thể cán bộ, công chức và nhân dân các xã Phong Lái, Phong Lập, Chiềng La, các Phòng, Ban thuộc Ủy ban nhân dân huyện Thuận Châu, tỉnh Sơn La đã tạo mọi điều kiện tốt nhất cho tôi được tìm hiểu, thu thập, phân tích số liệu để viết và hoàn thành luận văn.

Tôi xin cảm ơn tới gia đình và các bạn đồng nghiệp đã giúp đỡ và tạo điều kiện cho tôi hoàn thành bản luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 02 năm 2019

Tác giả

Nguyễn Thành Công

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vi
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu của đề tài	3
3. Đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Phạm vi nghiên cứu.....	3
5. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học hoặc thực tiễn	4
Chương 1: TỔNG QUAN VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU	5
1.1. Cơ sở lý luận xây dựng nông thôn mới.....	5
1.1.1. Một số khái niệm liên quan.....	5
1.1.2. Vai trò nông thôn mới trong phát triển kinh tế xã hội	8
1.2. Cơ sở thực tiễn xây dựng nông thôn mới.....	10
1.2.1. Tình hình xây dựng nông thôn mới trên thế giới	10
1.2.2. Tình hình xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam.....	15
1.2.3. Tình hình xây dựng NTM ở tỉnh Sơn La giai đoạn 2011 - 2015.....	17
1.2.4. Tổng quan một số công trình nghiên cứu	19
1.2.5. Kết luận qua phân tích tổng quan.....	30
Chương 2: ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ...	33
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	33
2.1.1. Đặc điểm cơ bản của huyện Thuận Châu	33
2.1.2. Đặc điểm cơ bản xã Phổng Lái	40

2.2. Nội dung nghiên cứu	46
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	46
2.3.1. Chọn điểm nghiên cứu	46
2.3.2. Phương pháp xử lý số liệu.....	46
2.3.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	47
Chương 3: KẾT QUẢ CỦA ĐỀ TÀI	49
3.1. Kết quả xây dựng nông thôn mới của huyện Thuận Châu	49
3.1.1. Kết quả thực hiện nhóm Quy hoạch.....	49
3.1.2. Kết quả thực hiện nhóm Hạ tầng kinh tế và Xã hội.....	49
3.1.3. Về phát triển kinh tế và tổ chức sản xuất.....	52
3.1.4. Về văn hóa, xã hội và môi trường.....	54
3.1.5. Về hệ thống chính trị, Quốc phòng An ninh.....	57
3.1.6. Đánh giá chung	59
3.2. Kết quả xây dựng nông thôn mới tại xã Phông Lái	62
3.2.1. Kết quả thực hiện công tác thông tin, tuyên truyền.....	62
3.2.2. Kết quả công tác tổ chức thực hiện chương trình xây dựng NTM tại xã..	71
3.3. Những thuận lợi, khó khăn trong xây dựng NTM ở Thuận Châu.....	77
3.3.1. Thuận lợi	77
3.3.2. Khó khăn	78
3.3.3. Tổng hợp phân tích SWOT	78
3.4. Đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm thúc đẩy quá trình xây dựng nông thôn mới tại huyện Thuận Châu, tỉnh Sơn La.....	80
3.4.1. Quan điểm chung về xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện.....	80
3.4.2. Một số giải pháp chủ yếu	81
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	84
1. Kết luận	84
2. Kiến nghị.....	85
TÀI LIỆU THAM KHẢO	87

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CNH, HĐH	: Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
DN	: Doanh nghiệp
HĐND	: Hội đồng nhân dân
HTX	: Hợp tác xã
KT - XH	: Kinh tế - xã hội
NN&PTNT	: Nông nghiệp và phát triển nông thôn
NSNN	: Ngân sách nhà nước
NTM	: Nông thôn mới
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Cơ cấu sử dụng đất của huyện Thuận Châu năm 2017.....	34
Bảng 2.2. Cơ cấu kinh tế của huyện Thuận Châu (2015 – 2017).....	40
Bảng 2.3. Tình hình sử dụng đất đai của xã Phổng Lái.....	41
Bảng 3.1. Đánh giá mức độ nhóm tiêu chí Hạ tầng kinh tế - xã hội tính đến 31/12/2017.....	49
Bảng 3.2. Đánh giá mức độ nhóm tiêu chí Kinh tế và tổ chức sản xuất tính (tính đến 31/12/2017).....	53
Bảng 3.3. Đánh giá về văn hóa, xã hội và môi trường	54
Bảng 3.4. Kết quả thực hiện nhóm chỉ tiêu về Hệ thống chính trị, quốc phòng an ninh	57
Bảng 3.5. Kết quả điều tra về công tác thông tin, tuyên truyền về xây dựng Nông thôn mới	62
Bảng 3.6. Kết quả thực hiện một số chỉ tiêu về hạ tầng nông thôn của xã Phổng Lái (%)	64
Bảng 3.7. Kết quả thực hiện chỉ tiêu về kinh tế và tổ chức sản xuất.....	66
Bảng 3.8. Tình hình phát triển đời sống văn hoá - xã hội - môi trường.....	68
Bảng 3.9. Quan điểm của người dân về ý nghĩa của chương trình xây dựng NTM.....	74
Bảng 3.10. Quan điểm của người dân về vai trò của các tổ chức trong chương trình xây dựng NTM tại xã.....	75
Bảng 3.11. Quan điểm của người dân về mức độ quan trọng của các yếu tố liên quan đến xây dựng NTM tại xã	76
Bảng 3.12. Mức độ hài lòng của người dân về kết quả xây dựng NTM tại xã..	77
Bảng 3.13. Phân tích SWOT	78

TRÍCH YẾU LUẬN VĂN

1. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài

- Đánh giá được thực trạng chương trình xây dựng nông thôn mới tại huyện Thuận Châu, tỉnh Sơn La. Giải pháp và kinh nghiệm xây dựng và đạt chuẩn nông thôn mới của xã Phổng Lái, huyện Thuận Châu.

- Phân tích những thuận lợi khó khăn, cơ hội và thách thức trong quá trình thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới của xã Phổng Lái nói chung và ở huyện Thuận Châu nói chung.

- Đúc rút kinh nghiệm, khuyến cáo cho các xã chưa đạt chuẩn nông thôn mới tại huyện Thuận Châu, tỉnh Sơn La.

2. Nội dung nghiên cứu

Nội dung 1: Đánh giá thực trạng công tác xây dựng nông thôn mới tại huyện Thuận Châu, tỉnh Sơn La.

Nội dung 2: Phân tích những thuận lợi khó khăn, cơ hội và thách thức trong quá trình xây dựng nông thôn mới ở huyện Thuận Châu.

Nội dung 3: Đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm thúc đẩy quá trình xây dựng nông thôn mới tại huyện Thuận Châu, tỉnh Sơn La đạt hiệu quả.

3. Phương pháp nghiên cứu

3.1. Chọn điểm nghiên cứu

3.2. Phương pháp thu thập số liệu

- Thu thập số liệu thứ cấp:

- Thu thập số liệu sơ cấp:

+ Các thông tin chung về hộ.

+ Sự tham gia, mức độ tham gia của hộ trong xây dựng mô hình NTM.

+ Đánh giá của các hộ về sự tham gia.

+ Các ý kiến, nguyện vọng đóng góp để xây dựng NTM ở xã.

3.3. Phương pháp xử lý số liệu

- Phương pháp thống kê mô tả

- Phương pháp thống kê so sánh
- Phương pháp chuyên gia
- Phương pháp phân tích SWOT
- Phương pháp tổng hợp, phân tích thông tin, viết báo cáo

4. Kết quả nghiên cứu

Thứ nhất, có 19/19 tiêu chí cơ bản đạt từ 40% - 100% cụ thể các hạng mục như: Quy hoạch, giao thông, thủy lợi, điện, trường học, cơ sở văn hóa, bưu điện, chợ nông thôn, nhà ở dân cư, hình thức tổ chức sản xuất, giáo dục, y tế, văn hóa và môi trường, thu nhập.

Thứ hai, tạo được sự chuyển biến nhận thức và tính đồng thuận cao của nhân dân trong xã. Chẳng hạn, như làm đường giao thông trong bản, xây dựng nhà văn hóa ở các bản thì người dân đã đồng tình ủng hộ hiến đất, tài sản trên đất của mình để diện tích xây dựng nhà văn hóa đúng theo quy định.

Thứ ba, chương trình xây dựng nông thôn mới tại xã đã huy động được đông đảo quần chúng nhân dân tham gia ủng hộ ở nhiều phương diện.

Thứ tư, hệ thống chính trị ngày càng được củng cố, tăng cường những cán bộ chủ chốt có trình độ, năng lực lãnh đạo.

Thứ năm, thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới tại xã đã đem lại những bước đầu kinh nghiệm cho các xã trong toàn huyện Thuận Châu về sử dụng vốn, nhân lực, phương pháp triển khai.

Thứ sáu, thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới tại xã đã đem lại diện mạo mới cho xã, đời sống vật chất của nhân dân trong xã ngày càng được nâng lên. Có sự chuyển đổi diện tích đất kém hiệu quả sang trồng cây ăn quả, cây công nghiệp có giá trị kinh tế cao hơn. Áp dụng các loại giống cây trồng, chăm sóc, phân bón giúp cho năng suất đạt được cao.

5. Kết luận

Xây dựng nông thôn mới là nhiệm vụ quan trọng trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp nông thôn. Đây là chương trình có nội